

VERTROUWELIJK

26 OCT 2001

ing is 50

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No 7-8 1960

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 7/8 - 1960

179

(Tijdvak 1-7-'60 t/m 31-8-'60)

I N H O U D

I	<u>Communisme Internationaal</u>	blz.
	Onvermijdelijkheid van oorlogen; meningsverschillen over coëxistentie	2
	De jongste Sowjet-campagne tegen "dogmatisme en sectarisme"	3
II	<u>Activiteiten van de CPN</u>	
	Ledenwerfcampagne afgesloten	8
	De CPN en de Chinese aanvallen op revisionisme en imperialisme	10
	Het Waarheidzomerfeest van 25 september 1960	11
III	<u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
	Vredesbeweging geconfronteerd met gewijzigde verhoudingen	13
	Trage reactie van de Nederlandse Vredesraad	14
	"Nederland-USSR"-overzicht toeristenreizen naar Rusland	14
	Nieuwe uitgave van het ANJV	15
IV	<u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
	Omvang van de Amsterdamse havenstaking	17
	Stakingsagitatie van CPN en ABT-1958	20
	Stakingen in metaalbedrijven	20
V	<u>Overige groeperingen</u>	
	SWP-functionarissen op vakantie in Joegoslavië	22
	PSP-demonstratie in stromende regen	23

Overzicht van reizen van vooraanstaande Nederlandse en buiten-
landse extremisten uit of naar Nederland

Overzicht stakingen juli/augustus 1960

Agenda

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL
=====

Onvermijdelijkheid van oorlogen

Het is de CPSU, die ten behoeve van de internationale communistische beweging langs "wetenschappelijke" weg beslist wat "juist" en "onjuist" is, zowel in de theorie als in de praktijk.

Van Moskou kan, met een variant op het bekende "Roma locuta causa finita" * worden gezegd, dat het ruim vier decennia telkens weer heeft uitgemaakt wat voor de volgelingen al dan niet door de beugel kan.

Van zijn ontstaan af stond het "wetenschappelijk socialisme" - in casu het communisme - onverzoenlijk tegenover het kapitalisme. Volgens Lenin was het imperialisme, de "hoogste vorm van het kapitalisme", gedoemd door oorlogen onderling geteisterd te worden. Eerst na de ondergang van het imperialisme, d.w.z. bij de overwinning van het socialisme, zou de vrede op aarde verzekerd zijn. Op grond daarvan poneerde Lenin zijn these van de onvermijdelijke imperialistische oorlog. (Na het ontstaan van de Sowjet-Unie werd onder imperialistische oorlog ook verstaan het plegen van agressie tegen een "socialistisch" land).

Het in februari 1956 gehouden XXste CPSU-congres nam een ingrijpende beslissing toen het deze leninistische visie, zij het met enig voorbehoud, prijsgaf. De tegenwoordige situatie, zo werd dit besluit gemotiveerd, is geheel verschillend van die in Lenin's dagen. Thans bestaat het tot een wereldsysteem uitgegroeide "socialistische kamp". Dit is in samenwerking met de steeds sterker wordende progressieve krachten van de niet-communistische wereld in staat het behoud van de vrede af te dwingen. Mogelijk - maar niet waarschijnlijk - is het alsnog ontketenen van een oorlog door het in diepste wezen agressieve imperialisme. Vóór alles moeten de communisten echter ideologisch onverzoenlijk blijven en de uiterste waakzaamheid betrachten bij het voeren van de aanhoudende strijd voor de vrede.

Duidelijkheidshalve zullen eerst de gevolgen worden nagegaan van het buiten werking stellen der leninistische these van de onvermijdelijkheid van oorlogen. Hierdoor kon Chroestsjow zijn program van "vreedzame en wedijverende coëxistentie" zonder ideologische belemmeringen gaan doorvoeren.

Niet langer, aldus had de Sowjet-leider tot de congresgangers in februari 1956 gesproken, is oorlog als het noodlot onvermijdelijk. Alle omstreden vraagstukken waren zijns inziens te regelen door overleg, zonder

* "Rome heeft gesproken, daarmee is de zaak afgedaan".

het doen van concessies van ideologische aard.

In zijn pleidooi voor deze coëxistentie beweerde Chroestsjow dat zijn beleid de logische voortzetting en de levende interpretatie van de "leninistische vredespolitiek" is.

Het in januari/februari 1959 gehouden bijzondere XXIste CPSU-congres bevestigde het coëxistentie-besluit van 1956. Op initiatief van Chroestsjow stemde het partijcongres in met de opvatting, dat een reële mogelijkheid aanwezig is de oorlog uit te bannen nog vóór de volledige overwinning van het socialisme, met in een deel van de wereld nog een kapitalistisch regime.

Reeds in de loop van 1956 kon uit gezaghebbende beschouwingen in de Chinese partijpers worden afgeleid, dat de leiders van communistisch China het XXste congres van de CPSU met zijn déstalinisatie en zijn coëxistentie-politiek op zijn zachtst gezegd met gemengde gevoelens hadden ontvangen. Het officiële Chinese partijdagblad constateerde op 29 december 1956, dus kort na de dramatische gebeurtenissen in Hongarije, dat het imperialisme er met alle middelen op uit was geweest de Sowjet-Unie, de eerste socialistische staat, vanaf haar geboorte te vernietigen en dat het tot op de huidige dag in zijn agressieve plannen blijft volharden.

Het hoofdgevaar

Uitgaande van de algemeen onder communisten erkende opvatting, dat de Communistische Partij van de Sowjet-Unie principieel altijd de juiste koers vaart, - op basis van "de analyse van de concrete situatie" -, moet alles wat daar van afwijkt worden gelogenstráft. Deviaties naar links worden in dit procedé gemeenlijk als dogmatisch en sectarisch gekenschetst, afwijkingen naar rechts als revisionistisch.

Het XXste partijcongres van begin 1956 wees het "dogmatisme" en het "sectarisme" aan als het hoofdgevaar voor verdere ontplooiing van het "socialisme". In die periode van ontplooiing moesten namelijk verstarringen in de binnenlandse verhoudingen der Sowjet-Unie, in de betrekkingen van Moskou met de satelliet-landen en in de buitenlandse politiek worden opgeheven. Ook het door Chroestsjow genomen initiatief tot het verbeteren van de relaties met de communistische leiding van Joegoslavië vergde een maatregel van dien aard.

Dientengevolge werden de politieke verhoudingen in het Sowjet-blok wat soepeler, hetgeen voor de communistische machthebbers in de satelliet-staten gevaren met zich bracht. De opstand in Hongarije en de partijcrisis in Polen hebben dit wel bewezen. Een "harde", meer dogmatische opvatting

ging opnieuw de boventoon voeren. Eind 1956 verscheen in het Chinese Volksdagblad een aanval op het revisionisme, die door andere communistische partijen als gezaghebbend werd aanvaard. Deze verstrakking kreeg haar neerslag in de bekende Verklaring der 12 communistische en arbeiderspartijen van het "socialistische kamp" van november 1957 te Moskou. Hierin werd er op aangedrongen de internationale eenheid van dit kamp te handhaven en te versterken en zich te scharen rond het leiderschap van de CPSU en de Sowjet-Unie.

Het revisionisme werd in de Verklaring als het "hoofdgevaar" gesignaleerd, terwijl de gevaren van dogmatisme en sectarisme slechts terloops werden aangeduid. Om deze redenen weigerde de Joegoslavische communistische partij deze verklaring mede te ondertekenen.

De uitdrukkelijk anti-revisionistische koers van vrijwel alle communistische partijen trad in het voorjaar van 1958 aan het licht bij de scherpe stellingname tegen het Joegoslavische ontwerp-partijprogram. De Chinese communisten gingen daarbij aan de spits in het veroordelen van het revisionisme van maarschalk Tito.

Coëxistentie en dogmatisme

Het XXIste CPSU-congres, het in de loop van 1959 door Chroestsjow gebrachte bezoek aan de Verenigde Staten van Noord-Amerika, met zijn besprekingen in Camp David, bleken in toenemende mate het politieke onbehagen van de Chinese partijleiding te vergroten vanwege de daaruit stralende coëxistentie-sfeer. Uit toespraken en persbeschouwingen werd sindsdien steeds duidelijker, dat de communistische autoriteiten in China het imperialisme blijven zien als een voortdurende militaire bedreiging, waartegen hard moet worden opgetreden.

Steeds meer werd de openbare mening in China vertrouwd gemaakt met de gedachte dat het imperialisme tot het einde van zijn bestaan blijft aanvallen en dat de oorlog pas zal verdwijnen nadat het socialisme heeft gezegevierd. De CPSU moet dergelijke opvattingen wel als typisch dogmatisch en sectaristisch hebben beschouwd.

Tegen deze achtergrond moet men waarschijnlijk de klemmende waarschuwing zien die Chroestsjow, in aansluiting op zijn Amerikaanse reis en zijn beraadslagen met president Eisenhower, in Peking gaf tegen het gebruik van geweld bij het verbreiden van het socialisme in de wereld. Chroestsjow hield deze toespraak bij gelegenheid van het tienjarige bestaan der Chinese Volksrepubliek, waarbij de Sowjet-leider nog verder had opgemerkt, dat de volkeren het niet zouden begrijpen wanneer van commu-

nistische zijde wapengeweld wordt toegepast bij het verbreiden van de socialistische maatschappelijke orde. Chroestsjow beraadslaagde tijdens dit verblijf te Peking met Mao Tse-toeng en andere Chinese leiders. Zijn bezoek werd niet afgesloten met een slotcommuniqué, hetgeen zeer ongebruikelijk is.

In april 1960 gaf de herdenking van de negentigste verjaardag van Lenin's geboorte aanleiding tot het uitweiden over diens betekenis ook voor de maatschappij van vandaag en morgen. Kuusinen, lid van het partijpresidium der CPSU, preees daarbij het politieke genie van Lenin en laakte tezelfdertijd het op de spits gedreven anti-imperialisme. Kennelijk was de critiek bedoeld voor communistisch China doch de spreker vermeed nauwlettend om dit openlijk te zeggen. De Chinese communisten reageerden geprikkeld op deze verholde critiek op hun eerverzoonlijke opvattingen. Zij sloegen fel terug in het theoretische partijorgaan De Rode Vlag, zonder de naam van Kuusinen te vermelden.

In de Sowjet-partijpers werd op 10 juni 1960 een nieuwe campagne ter verdediging van de vreedzame coëxistentie en het verder uitbannen van de koude oorlog geopend. De Chinese communisten, die van hun kant ter rechtvaardiging van een "hard" beleid in de buitenlandse politiek overvloedig met Lenin-citaten hadden gestrooid, werden van nu af door Moskou bestookt met "leninistische" contra-argumenten. De voorlichters in de Sowjet-partijpers maakten daarbij kennelijk dankbaar gebruik van de omstandigheid, dat veertig jaar terug het boek van Lenin was verschenen over "Het 'linkse radicalisme' - de kinderziekte van het communisme" (zie Maandoverzicht 6-1960 blz. 4 en 5).

Conflict in de openbaarheid

Aan de Chinese communisten gaf het falen van de topconferentie in mei 1960 te Parijs aanleiding tot het organiseren van massale vreugde-demonstraties. Zij zagen in het U2-incident en in het gedrag van de Amerikaanse leiders een bevestiging te meer van hun stellingen over de volstrekte onbetrouwbaarheid van het agressieve imperialistische kamp. Zij hadden omstreeks die tijd in woord en geschrift zeer radicale, tegen de Sowjet-Russische tactiek indruisende standpunten verkondigd. Geen enkele leerstellige opvatting van Marx of Lenin was door de tijd achterhaald. De vreedzame coëxistentie en een ongegronde,

overdreven vrees voor de gevolgen van een eventuele atoomoorlog - aangewakkerd door "atoom-chantage" der imperialisten - ondermijnden het revolutionaire élan. Het bezit van kernwapens betekende een waardevolle aanvulling van het arsenaal der wereldrevolutie, aldus de Chinezen.

De Chinese communisten gingen nog een stap verder op de van 5 tot 9 juni 1960 te Peking gehouden 11de zitting van de algemene raad van het Wereldvakverbond. In deze bijeenkomst, die mede werd bijgewoond door enige niet-communistische leden van de algemene raad van het WVV, deed de Chinese vertegenwoordiger iets ongewoons. Door het uiten van soortgelijke meningen als hiervoren vermeld, werd het conflict tussen Moskou en Peking over het nut van de coëxistentie-politiek in de openbaarheid gebracht, namelijk buiten de besloten kring van de communistische partijen. De Chinese delegatie werd in haar onverzoenlijke opvattingen ten dele bijgestaan door de afgevaardigde van de Indonesische Sobsi.

Zoals uit de met algemene stemmen aangenomen resolutie kon blijken, heeft de WVV-zitting te Peking de Chinese zienswijze niet gedeeld. (Zie MO 6-1960 blz. 16).

In Avanti van 14 juni heeft de Nenni-socialist Foa (geen communist), die op de 11de zitting te Peking mede aanwezig was, onder meer verteld, dat volgens het Chinese standpunt ontwapening onmogelijk is zolang het imperialisme bestaat en het praten erover een demoraliserende uitwerking heeft op de arbeiders, speciaal in de koloniale landen. De vakbeweging behoort zich uitsluitend te richten op de revolutionaire strijd tegen het imperialisme en voor het socialisme.

Volgens Foa zou deze visie leiden tot isolement van het WVV en elke vakbewegingseenheid onmogelijk maken. Andere, communistische deelnemers uit het Westen, onder wie WVV-voorzitter Novella, bevestigden dat er hooglopende meningsverschillen te Peking waren geweest.

Boekarest (Zie MO 6-1960 blz. 5 en 6).

In de loop van dezelfde maand werd te Boekarest het Roemeense partijcongres gehouden dat door Chroestsjow en andere vooraanstaan-

de communistische leiders werd bijgewoond. Chroestsjow heeft in zijn begroetingsrede tot het congres in bijzonder krasse taal de dogmatische en sectaristische meningen gelaakt, die de vreedzame coëxistentie-politiek als een verraad van de revolutie en een verminking van het leninisme zien.

Uit een op 24 juni 1960 gedateerd communiqué, dat vier dagen later werd gepubliceerd, is duidelijk geworden, dat te Boekarest mede een conferentie heeft plaats gevonden van de 12 communistische en arbeiderspartijen der "socialistische" landen.

Dit communiqué werd besproken tijdens een daarop aansluitende bijeenkomst van partijafgevaardigden uit de "socialistische" en "kapitalistische" landen. (De vertegenwoordiger van de CPN, het lid van het dagelijks bestuur Piet Bakker, heeft op deze vergadering zijn instemming met het communiqué betuigd).

Deze verklaring maakt gewag van de vreedzame en de niet-vreedzame middelen, waarmede de arbeidersklasse de eindoverwinning van de socialistische revolutie kan behalen.

In het communiqué wordt wel gerefereerd aan de bekende Verklaring van Moskou van november 1957, doch een verwijzing naar de coëxistentie-besluiten van het XXste, resp. XXIste partijcongres der CPSU ontbreekt. Het op die plaats voorbijgaan aan een zo integrerend element van Chroestsjow's buitenlandse politiek trok temeer de aandacht omdat de Sowjet-leider de besluiten uitdrukkelijk in zijn rede tot het Roemeense partijcongres had vermeld.

De politieke ontwikkeling binnen het communistische blok heeft na het overleg der partijen te Boekarest bevestigd, dat aldaar geen wezenlijke overeenstemming kon worden bereikt. De Sowjet-Russische bladen, gesteund door de pers van de satelliet-landen, gingen voort met de verdediging van het coëxistentie-beleid. De Chinese partijpers matigde na juni 1960 alleen haar tevoren zeer agressieve toon maar handhaafde de afwijkende "harde" visie.

Het vertrek uit communistisch China van vele Sowjet-technici, waarvan de westerse pers onlangs melding maakte, alsmede het feit dat de laatste maanden de in het Russisch gestelde tijdschriften Droezjba (Vriendschap) - een uitgave van de Chinees-Sowjetrussische vriendschapsvereniging - en Kitai (China) - een uitgave van de rege-

ring in Peking - in de Sowjet-Unie niet meer zijn uitgekomen, doet de vraag rijzen of de tegenstellingen een meer dan ideologisch karakter gaan aannemen.

Er bestaan aanwijzingen, dat Chroestsjow ernaar streeft nog in de loop van dit jaar een conferentie van communistische partijen te beleggen, waarin hangende geschillen zouden moeten worden besproken om tot een bevredigende oplossing te komen.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

Ledenwerfcampagne (zie MO 2-1960 blz. 8)

Nauwelijks terug van zijn bezoek aan de conferentie der 17 communistische partijen uit West-Europa, in november 1959 te Rome gehouden, gaf Paul de Groot opdracht tot het organiseren van een groot-scheepse ledenwerfactie. Binnen de kortst mogelijke tijd moesten 3000 nieuwe partijleden worden ingeschreven.

In De Waarheid van 25 augustus jl. maakte de organisatie-secretaris Henk Hoekstra bekend, dat men er in geslaagd was de partijgelederen met 2149 nieuwe leden te versterken. Ongetwijfeld zal op het komende Waarheidzomerfeest - 25 september 1960 - geannonceerd worden, dat de opgedragen taak volledig is vervuld. Van het aantal tussentijdse bedankjes zal daarbij zeker geen gewag worden gemaakt. Inmiddels zijn er tal van gevallen, waarin de nieuw ingeschrevenen al de eerste de beste keer niet thuis gaven, toen de sub-penningmeester contributie wilde innen.

Mocht de huidige werfcampagne al enige kwantitatieve winst hebben opgeleverd, van een kwalitatieve versterking der partij is geen sprake. Selectie is in het geheel niet toegepast. Een groot deel der nieuwe aanmeldingen komt van personen, die hebben toegegeven aan de druk van familieleden of kennissen om partijlid te worden.

Meer dan tevoren heeft de CPN dit zomerseizoen te kampen met een niet te doorbreken lauwe stemming en inactiviteit van haar aanhang. Vergaderingen worden minder dan matig bezocht, terwijl vooral ook de colportage met De Waarheid stagneert.

CPN-fractie in Eerste Kamer gehalveerd

Het partijbestuur heeft voorzien dat de CPN zetelverlies te boeken zou hebben bij de verkiezingen van 37 nieuwe leden van de Eerste Kamer op 3 augustus van dit jaar.

Met de bedoeling dit verlies zo klein mogelijk te houden heeft het dagelijks bestuur zich blijkens De Waarheid van 11 juli tot de PvdA-leiding gewend met een voorstel tot samenwerking. Wanneer beide partijen elkaar bij de verkiezingen zouden steunen, kon naar CPN-opvatting elk van hen een zetel meer bezetten ten koste van de par-

tijen der regeringscoalitie.

Het PvdA-bestuur heeft, zoals te verwachten was, het voorstel van de CPN afgewezen. De bedoeling van de PvdA daarmede was volgens De Waarheid de weg naar samenwerking met de rechtse partijen open te houden. Het blad ziet daarin een duidelijk bewijs, dat de oppositie van de PvdA geen werkelijke oppositie is.

Intussen zijn door deze verkiezingen twee van de vier Eerste Kamerzetels voor de CPN verloren gegaan. Annie Averink en Harm Bakken blijven de partij in de Senaat vertegenwoordigen. De arts B.S. Polak en Leen Seegers keren er niet in terug.

De Waarheid houdt de lezers voor, dat dit verlies grotendeels een gevolg is van het "arbeidersvijandige optreden van de provocateursgroep Wagenaar-Gortzak" bij de verkiezingen van de Provinciale Staten in 1958, waardoor toen voor de partij veel stemmen verloren gingen.

Aanval op het Amerikaanse imperialisme

Gezien de historische banden tussen de Nederlandse en de Indonesische communistische partij wekt het geen verwondering, dat De Waarheid bijzondere aandacht heeft besteed aan de verklaring van de PKI van 8 juli 1960. Deze stellingname bracht de PKI in conflict met de Indonesische regering.

Het partijdagblad publiceerde in zijn nummers van 27 en 28 juli een uittreksel uit de verklaring van de Indonesische zusterpartij.

De PKI oefent scherpe critiek uit op de Indonesische regering o.m. omdat zij heeft toegelaten dat er spanningen konden ontstaan tussen de Volksrepubliek China en het eigen land. Deze spanningen, teweeg gebracht door Nederland en "de meest misdadige vijand van alle volken, het Amerikaanse imperialisme", gevoegd bij de slappe houding van de Indonesische regering in de zaak Nieuw-Guinea, brengen volgens de PKI Indonesië steeds verder af van de bevrijding van West-Irian.

Op 29 juli wijdde Joop Wolff in De Waarheid een uitvoerige beschouwing aan de bedoelde verklaring. Met gretigheid nam hij daarin de aanval van de PKI op de Amerikaanse imperialisten en de Joegoslaven over. Hij onderschrijft, dat Tito bezig is een blok te vormen van zogenaamd neutrale staten, dat zich zal richten tegen de Sowjet-Unie, de Volksrepubliek China en de andere socialistische landen.

Volgens Wolff gedragen de Joegoslavische revisionisten zich als agenten van het imperialisme. Het optreden van de Joegoslaven meent

Wolff te moeten zien als een onderdeel van een complot van het Amerikaanse imperialisme tegen de onafhankelijkheid van Indonesië en van andere Aziatische en Afrikaanse landen. Ook de Nederlandse regering is - gezien haar houding in de kwestie Nieuw-Guinea - volgens hem bij dit complot betrokken.

CPN-leiding dichter bij Chinese partijlijn

De heftige aanval van Joop Wolff op het Amerikaanse imperialisme en op de communistische leiders in Joegoslavië strookt geheel met de uitgesproken vijandige houding van Peking. De Chinese opvatting is, dat het imperialisme in het algemeen en het Amerikaanse in het bijzonder in geen enkel opzicht kan worden vertrouwd.

Het ziet er naar uit dat de CPN-leiding t.a.v. de verschillen van opvatting tussen de CPSU en de CP-China over het vraagstuk van de vreedzame coëxistentie (zie hoofdstuk I van dit Meanderverzicht) evenals de PKI dichter bij Peking dan bij Moskou staat. Hiervoor spreekt ook het feit, dat De Waarheid heeft nagelaten bepaalde in juni 1960 verschenen artikelen van Sowjet-commentatoren op te nemen, die zich tegen de Chinese opvattingen keren (zie MO 6-1960 pag. 6). De Waarheid is ook voorbij gegaan aan passages uit Chroestsjow's rede te Boekarest, handelende over linkse afwijkingen in het communisme, die kennelijk China regarderden.

Opvallend is voorts, dat het dagelijks bestuur van de CPN veel later dan de meeste zusterpartijen - eerst een maand na de publicatie van het Boekarester communiqué over het beraad der 12 communistische partijen - daarmede instemming heeft betuigd.

Nederlandse communisten op CPSU-scholing (MO 9-1959 blz. 19)

De CPN-leiding heeft in augustus vorig jaar op uitnodiging van de CPSU vier jonge Nederlandse communisten naar de Sowjet-Unie gezonden voor het volgen van een politiek-ideologische scholingscursus aan de Hogere Partijschool te Moskou. De deelnemers waren Wim Swart (32 jaar) en Berend Jan de Boo (25 jaar), beiden uit Amsterdam, Cornelis Hulst (28 jaar) uit Krommenie en Koert Stek (33 jaar) uit Beerta.

De cursus ving aan op 1 september 1959. Het onderwijs vond plaats in internationaal groepsverband met Duits als voertaal. De kosten van de studie kwamen geheel ten laste van de CPSU. Maandelijks

ontvingen de Nederlandse cursisten een toelage, die zo ruim was, dat zij een deel ervan opzij konden leggen.

De opleiding, zowel theorie als praktijk omvattend, werd begin van dit jaar onderbroken door een vakantie van drie weken. Omstreeks midden juli 1960 legden de Nederlanders een "eindexamen" af, waarmede zij naar verluidt een goed figuur sloegen.

Het theoretisch onderricht omvatte de vakken marxistische filosofie, politieke economie, geschiedenis van de CPSU en enige organisatieproblemen. Het bijbrengen van enige kennis van het Russisch ging hieraan vooraf. Ter afsluiting van de scholing konden de cursisten kennis maken met de praktijk van het Sowjet-Russische partijwerk.

De Boo en Stek keerden op 18 juli per vliegtuig in Nederland terug. De twee anderen, Hulst en Swart, hebben kennelijk van de gelegenheid gebruik gemaakt nog enige weken vakantie in de Sowjet-Unie - vermoedelijk op de Krim - door te brengen. Zij kwamen respectievelijk op 11 en 17 augustus jl. in ons land terug.

Voor zover bekend bestaan er vooralsnog geen plannen een tweede groep Nederlandse communisten voor scholing naar de Sowjet-Unie te zenden. Men zal eerst in Moskou en Amsterdam willen nagaan of en in hoeverre de CPSU-opleiding aan de verwachtingen heeft voldaan.

Vorbereiding Waarheid-Zomerfeest

De activiteit van de partijleiding richt zich thans voor een groot deel op het Waarheid-Zomerfeest, dat op 25 september a.s. als "Waarheid-Festival" in het RAI-gebouw te Amsterdam zal worden gevierd in het teken van het 20-jarig bestaan van het partijdagblad.

Tot nu toe vond deze jaarlijkse manifestatie in de open lucht plaats, tengevolge waarvan het bezoekersaantal sterk door weersomstandigheden kon worden beïnvloed. Het partijbestuur hoopt ditmaal niet alleen meer bezoekers naar de overdekte RAI-hal te trekken (20.000 in stede van 15.000 zoals in 1959) maar ook meer Waarheid-adverteerders over te halen om daar met een eigen stand aanwezig te zijn.

Roel Walraven, lid van het dagelijks bestuur van het ANJV, die het laatste jaar in de CPN meer naar voren is gekomen, leidt thans de commissie ter organisatie van het festival. Partijbestuurder Nico Luirink, die daarmede sinds jaren belast was, heeft zijn plaats aan hem moeten afstaan. Naar verluidt is dit een gevolg van de critiek der partijleiding op Luirink, o.m. over de wijze, waarop hij de medio mei

in Amsterdam gehouden "nationale manifestatie voor het welslagen van de topconferentie" had voorbereid.

In de CPN-afdelingen valt nog niet veel activiteit voor het Waarheid-Festival waar te nemen. Waarschijnlijk is dit toe te schrijven aan de omstandigheid, dat het feest ongeveer drie tot vier weken later plaats vindt dan gewoonlijk.

Nieuwe financiële actie

In De Waarheid van 9 augustus 1960 werd een bericht van het dagelijks bestuur van de CPN gepubliceerd, waarin de leden worden opgeroepen half augustus te beginnen met de inzameling van een bedrag van f 125.000,-- voor de periode 1960/1961 ten bate van de partij en de krant. f 100.000,-- is bestemd voor de landelijke leiding van de CPN, f 25.000,-- mogen de districten zelf besteden. Het is de bedoeling, dat op het Waarheid-Festival reeds een gedeelte van het geld als "jubileumgeschenk" aan de krant wordt aangeboden.

De opbrengsten van de financiële actie 1959/1960 zijn bijzonder laag gebleven. Van de als taak gestelde f 160.000,-- is naar schatting niet meer dan ongeveer de helft geïncasseerd.

H O O F D S T U K I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Vredesbeweging

De mislukking van de topconferentie der Grote Vier te Parijs (16 mei 1960) was in zekere zin de afsluiting van een periode van groeiende internationale ontspanning. De communistische vredesbeweging, opgeschrikt door Chroestsjow's harde taal in de Franse hoofdstad, zag zich onverwacht geplaatst voor geheel andere verhoudingen, die de noodzaak van een nieuwe taakstelling met zich brachten.

Deze kwestie kon echter niet zo maar één-twee-drie worden afgedaan. De Chinese bezwaren tegen de gematigde politiek der "vreedzame coëxistentie" als ook de besprekingen in het Centraal Comité van de CPSU op 4 mei j.l. konden er op duiden, dat binnen het communistische blok een vergaand meningsverschil heerst over de vraag hoe men het best kan optreden tegenover de westerse, kapitalistische landen.

Eind mei 1960 sprak het Presidium van de Wereldvredesraad zich in zeer algemene termen uit voor de voortzetting van de vredespolitiek. Een meer gedetailleerde formulering van de toekomstige taak zag pas zes weken later het licht, t.w. tijdens de zitting van het Bureau van de WVR te Stockholm (9-11 juli).

De Britse professor John Bernal, fungerend voorzitter van de Wereldvredesraad, verklaarde, dat de vredesstrijders zich onvoldoende hebben ingespannen om de publieke opinie te mobiliseren ten behoeve van de vrede en de ontwapening. Er moet een nieuwe conferentie komen van staten, al of niet aangesloten bij de Verenigde Naties, waar men over de ontwapening kan beraadslagen. Het Bureau besloot een krachtige, internationale campagne te organiseren voor ontwapening en voor consolidatie van de vrede. Daartoe moeten de nationale vredescomité's elke mogelijkheid voor actie te baat nemen door middel van vergaderingen, conferenties, vredesoptochten, petitie's, handtekeningen-campagnes enz. Tenslotte moet deze activiteit uitmonden in een "internationaal referendum voor de vrede".

Voor dit doel moet in elk land worden gevochten. De weg erheen kan echter verschillend zijn. Naar gelang van omstandigheden kunnen de nationale comité's zich speciaal richten op:

1. voorbereiding van plannen om over te gaan van een oorlogseconomie

(NATO, SEATO, Bagdadpact) op vredeseconomie

2. verbod van proeven met atoomwapens
3. verbod van vluchten voor vliegtuigen met atoomwapens aan boord
4. strikte naleving van de voorschriften van het internationale recht
5. ontmanteling van alle militaire bases in het buitenland
6. het verhinderen van elke agressie, hetzij politiek, economisch of militair (Algerije, Congo, Cuba).

Nederland

De Nederlandse Vredesraad heeft niet snel gereageerd op de stellingname van de internationale organisatie, ofschoon mevrouw M.B. Minnaert Coelingh op de vergadering te Stockholm tegenwoordig was. De vacantieperiode is waarschijnlijk de voornaamste oorzaak van die traagheid. Pas begin augustus kwam het Algemeen Bestuur bijeen. Overeenkomstig het recept van de Wereldvredesraad publiceerde het blad Vrede een artikel onder de titel "Achter de coulissen van de Congo-gebeurtenissen", alsmede een protest tegen Amerikaanse raketbases in ons land.

Ds. W.S.H. van Dalen, Nederlands Hervormd predikant in het Zeeuwse plaatsje Oostburg, sinds jaren lid van de Nederlandse Vredesraad, kwam voor het eerst na lange tijd weer voor het voetlicht met een artikel tegen de uitzending van Nederlandse militairen naar Nieuw Guinea. Vernomen werd, dat de NVR voornemens is in september 1960 een "open brief" te zenden aan de leden van de Staten-Generaal, waarin een protest is opgenomen tegen de vestiging van militaire bases en wapendepots in ons land ten behoeve van buitenlandse militairen.

Over de voorbereiding in ons land van het "internationale referendum voor de vrede" zijn nog geen bijzonderheden bekend geworden. Waarschijnlijk zal het referendum begin 1961 plaats vinden.

Vereniging "Nederland-USSR"

Toeristenreizen naar de Sowjet-Unie

Begin juli 1960 werd door de Vereniging "Nederland-USSR" uitvoering gegeven aan de ultimo 1959 gemaakte plannen voor het organiseren van enige toeristenreizen naar de Sowjet-Unie, alleen opengesteld voor leden der Vereniging en abonné's op haar maandblad. Was het aanvankelijk de bedoeling één treinreis en één auto-kampeerreis van elk maximaal 36 deelnemers te houden, de toeloop van gegadigden maakten het nodig het aantal treinreizen uit te breiden tot drie. Het inschrijfgeld bedroeg

f 469.- per persoon voor de treinreizen en f 75.- per persoon voor de autoreis (zijnde de verblijfskosten in de campings). Aangenomen kan worden, dat het "Nederland-USSR" voor de vaststelling van dit lage tarief niet zal hebben ontbroken aan een speciale regeling met het Sowjet-Russische reisbureau "Intourist" en aan diverse tegemoetkomingen van de zijde van de Oost-Duitse en Poolse zusterverenigingen op de doorreis door deze landen.

Alle reisgroepen verbleven een dag en een nacht te Oost-Berlijn; de laatste reisgroep heeft bovendien te Warschau overnacht als gast van de Poolse zustervereniging. De vakantie in de Sowjet-Unie bepaalde zich tot een bezoek aan Moskou en Leningrad, waarbij voornamelijk enkele toeristische bezienswaardigheden werden bezichtigd, zoals het Kremlin en het Leningrader museum "Hermitage". Het bestuur van de Moskouse vereniging "USSR-Nederland" liet zich niet onbetuigd en bood de deelnemers van de eerste treinreis een officiële ontvangst aan in het "Huis der Vriendschap", de zetel van de "Unie van Sowjet-verenigingen van vriendschap en culturele betrekkingen met het buitenland".

In totaal werd aan de reizen deelgenomen door 132 personen, verdeeld over de verschillende groepen als volgt:

- autogroep: 27 personen, vertrokken op 9-7-1960 en teruggekeerd op 25-7-1960.
- 1ste treingroep: 34 personen, vertrokken op 30-6-1960 en teruggekeerd op 12-7-1960
- 2e treingroep: 35 personen, vertrokken op 14-7-1960 en teruggekeerd op 26-7-1960.
- 3e treingroep: 36 personen, vertrokken op 16-7-1960 en teruggekeerd op 29-7-1960.

De algemene leden-vergadering van de Vereniging (congres) zal plaatsvinden op 22 en 23 oktober 1960. Zij was aanvankelijk vastgesteld op 5 en 6 maart j.l. doch kon toen geen doorgang vinden.

Jeugdbeweging

Nieuwe uitgave van het ANJV

Het augustus-september-nummer van "Jeugd", het maandblad van het Algemeen Nederlands Jeugdverbond, kondigde een nieuwe uitgave van het verbond aan, getiteld "Het is zó". Hierin wordt speciaal aandacht besteed aan wat men noemt het ontmaskeren van de NAVO- en oorlogspropaganda onder de Nederlandse jeugd in en buiten het leger.

In het eerste nummer wordt o.m. geschreven dat de troepen van de NAVO worden gebruikt ter onderdrukking van de vrijheid in de Congo, Algerië, Rhodesia, Nieuw-Guinea en Suriname. Natuurlijk stelt ook hier het ANJV zich tegen iedere vorm van kolonialisme te weer en daarom ook tegen de troepenuitzendingen naar Nieuw-Guinea.

Wereldjeugdforum 1961

Van 15-17 september a.s. vindt in Moskou een bijeenkomst plaats waar het internationaal voorbereidingscomité voor het in 1961 te houden Wereldjeugdforum zal worden gevormd. Dit forum kwam voor het eerst ter sprake op het 5e congres van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (augustus 1959). Het lag in de bedoeling vertegenwoordigers van alle nationale en internationale jeugd- en studentenorganisaties te laten discussiëren over de "problemen van de jeugd in het midden van de 20ste eeuw". In het middelpunt zouden staan het vredesprobleem, de ontwapening, de vreedzame coëxistentie, de strijd tegen kolonialisme en voor nationale onafhankelijkheid en het internationaal contact.

In het begin van dit jaar werd in de USSR een initiatiefcomité gevormd, met als voorzitter de Rus P. Reshetov, die tevens leiding geeft aan het Comité van Jeugdorganisaties van de Sowjet-Unie. Het comité verzond brieven aan alle jeugdorganisaties waarmee Rusland contact onderhoudt of van wier bestaan het op de hoogte is. Deze werden uitgenodigd vertegenwoordigers te zenden naar de voorbereidende bijeenkomst in september. Deze vergadering zal handelen over het programma voor het wereldjeugdforum, de agenda, de wijze van afvaardiging der deelnemende organisaties en de regeling van de financiën.

Vrouwenbeweging

De NVB en de GERWANI

Begin juni 1960 ontving de Nederlandse Vrouwenbeweging van haar zusterorganisatie in Indonesië de GERWANI een telegram, waarin verzocht werd actie te ondernemen tegen de uitzending van "Nederlandse jongens" naar Nieuw-Guinea. In antwoord daarop deelde de NVB aan de GERWANI mede reeds op 7 mei een brief aan de Ministerraad te hebben gezonden waarin deze dringend werd verzocht terug te komen op het voornemen om troepen en oorlogsmateriaal naar Irian te zenden. De NVB beloofde de moeders van Nederlandse militairen alsmede alle in Nederland bestaande vrouwenorganisaties bij de actie in te schakelen.

H O O F D S T U K I V

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

De Amsterdamse havenstaking

Vier à vijfduizend Amsterdamse bootwerkers - op een totaal van ongeveer 6500 - zijn in staking geweest van maandagmiddag 8 tot dinsdagmiddag 9 augustus. Arbeidsconflicten van geringere omvang waren bij diverse Amsterdamse havenbedrijven hieraan voorafgegaan.

Op 22 en 23 juli ontstonden moeilijkheden in de Houthaven als gevolg van ontstemming over verschillen in prestatie-beloning. De ABT-1958 probeerde een leidende rol te spelen, hetgeen echter niet lukte.

Omstreeks dezelfde tijd werden eisen tot loonsverhoging gesteld door de havenarbeiders in dienst van de Stoomvaart Maatschappij Nederland. Teneinde in staat te zijn de lonen te verbeteren, paste de directie bij dit bedrijf fictieve verhogingen in rang toe, met ingang van 29 juli. Hierdoor ontstond weer veel ontevredenheid onder de overige havenarbeiders, voor wie dezelfde CAO gold, doch die niet op gelijke wijze in inkomsten vooruit gingen. Bij twee bedrijven, de Koninklijke Hollandse Lloyd en het Amsterdamse Haven Bedrijf (AHB), tekenden de arbeiders begin augustus protest aan tegen het uitblijven van verdere loonsverhogingen.

De ABT-1958 en ook de CPN bleven onder deze omstandigheden niet stilzitten. De bestuurders kwamen geregeld bijeen en hielden zich o.a. bezig met het opstellen en verspreiden van pamfletten in de havens. Hierin werd de loonsverhoging bij de Stoomvaart Maatschappij Nederland vermeld en werden de andere havenarbeiders opgewekt eveneens hun looneisen te stellen.

Op zaterdag 6 augustus brak bij het AHB een wilde staking uit. Een viertal havenarbeiders van dit bedrijf vormde een zgn. stakingscomité; de secretaris van dit comité was aangesloten bij de ABT-1958.

In verband met deze ontwikkeling kwam des middags in Felix Meritis de CPN-havengroep bijeen. Deze wees een 6-tal havenarbeiders (leden der CPN) aan om voor de CPN als stakingscomité op te treden. De bedoeling was dat deze groep achter de schermen in onderling overleg het verloop van de staking zou beïnvloeden en ook zou trachten in het algemene stakingscomité opgenomen te worden. Dit partij-

comité heeft echter niet gefunctioneerd.

Op zondag 7 augustus kwam de landelijk secretaris van de ABT-1958, F. Meis, die wegens ziekte afwezig was geweest, in Amsterdam terug. Deze man is een ervaren agitator, die ook in de Amsterdamse havenstaking van 1955 een leidende rol heeft gespeeld. Meis had die dag een onderhoud met een aantal kopstukken van de CPN. Ongetwijfeld zal hij bij die gelegenheid van de nodige instructies zijn voorzien.

Verbrede actie

Op maandagochtend 8 augustus werden diverse bestuurders van de erkende vakbonden en ook van de CPN en het Centrum (de EVC-1958) in de havens opgemerkt. De ABT-1958 verspreidde opnieuw een pamflet. Bij het AHB staakten circa 200 man. De arbeiders van de Samenwerkende Havenbedrijven gingen evenmin aan het werk. Bij de Koninklijke Hollandse Lloyd brak een solidariteitsstaking uit wegens het ontslag van enige heftruck-chauffeurs. Het stakingscomité verspreidde een oproep om des middags in openbare vergadering bijeen te komen. Bij sommige bedrijven lieten de havenarbeiders hun werk in de steek teneinde die vergadering te kunnen bezoeken. Omstreeks het middaguur was het aantal stakers naar schatting tot 2000 man aangegroeid.

De openbare vergadering in "De Brakke Grond" werd door 4 à 500 belangstellenden bezocht. De bijeenkomst werd in feite beheerst door de ABT-1958-bestuurder F. Meis, ofschoon hij niet in het stakingscomité zat. Van hem ging het voorstel uit alle havenarbeiders op te roepen in "waarschuwingsstaking" te gaan van half zes die dag tot de volgende middag 5 uur. Dit voorstel viel in goede aarde en werd spoedig aanvaard. De volgende dag zou men opnieuw in openbare vergadering bijeenkomen.

Stakers stelden die dag de avond- en nachtploegen in kennis van de oproep. De volgende ochtend werden de bussen met arbeiders van buiten Amsterdam opgewacht. Het overgrote deel van de bootwerkers gaf gehoor aan de stakingsoproep. Naar schatting legden 4 à 5000 havenarbeiders het werk neer.

De openbare vergadering die op dinsdagmiddag 9 augustus werd gehouden, bracht 1200 personen bijeen. Het presidium bestond uit 10 man (van wie de meesten slechts als figuranten dienst deden). De zaal was gehuurd door de secretaris van het stakingscomité, een lid van

de ABT-1958. F. Meis trad ditmaal naar voren als "adviseur" van dit comité. Hij stelde voor om de 24-uurstaking "even eensgezind te beëindigen als ze was begonnen", en wel in afwachting van de onderhandelingen die deze maand tussen de bestuurders der erkende bonden en de havendirectie zullen plaats hebben. Op 1 september zou het comité dan opnieuw bezien wat het te doen stond. Zijn voorstel vond ook ditmaal een willig oor.

In deze vergadering werd het stakingscomité uitgebreid tot 15 man, waaronder ook enkele leden van de "oude" EVC.

Sommige discussianten bepleitten nog de oprichting van een algemene organisatie van havenarbeiders voor het geval de erkende bonden geen bevredigende overeenkomst met de havendirecties zouden bereiken.

Het werk in de Amsterdamse havens werd op 9 augustus na 5 uur normaal hervat.

In de Rotterdamse havens bleef alles in augustus 1960 rustig. Wel is door de CPN en ABT-1958 geprobeerd Rotterdam "mee te krijgen". Zo gaf het districtsbestuur van de CPN te Rotterdam in de eerste week van augustus een manifest uit waarin de strijd van de kameraden in de Amsterdamse havens aan de bootwerkers te Rotterdam ten voorbeeld werd gesteld. Ook de ABT-1958/afdeling Rotterdam verspreidde enkele pamfletten onder de havenarbeiders. Hun agitatie heeft echter onder de havenarbeiders geen weerklank gevonden.

Het OVB - dat te Rotterdam onder de bootwerkers meer aanhang heeft dan de communistische ABT-1958 - liet in het geheel niets van zich horen.

De leiding van de CPN heeft omstreeks 10 augustus als richtlijn aangegeven dat de ABT-1958 zo mogelijk bij de havenbedrijven "speldeprik-acties" moet organiseren opdat de werkgevers van de ernst van de situatie overtuigd blijven.

Het bestuur van de ABT-1958 te Amsterdam besloot de zaak warm te houden en nog voor het eind van de maand enige bijeenkomsten te beleggen, teneinde omstreeks 1 september gereed te zijn voor eventuele hernieuwde agitatie.

Medio augustus gaf De Waarheid een brochure uit met een herdruk van foto's en artikelen over de havenstaking.

* * *

Uit het voorgaande kan blijken dat de CPN en de communistische transportbond, de ABT-1958, er zeer wel in geslaagd zijn aan de algemene ontevredenheid onder de Amsterdamse havenarbeiders richting te geven. De bereidheid tot staken was op zichzelf geen resultaat van communistische agitatie; dat echter daadwerkelijk gedurende 24 uur het werk algemeen werd neergelegd kan op rekening van de ABT-1958 worden geschreven. Deze dankt zijn invloed niet aan zijn ledental - niet meer dan 5% der havenarbeiders is er momenteel nog lid van - maar vooral aan het feit dat de bond beschikt over een klein aantal ervaren agitators die de techniek van het vergaderen beheersen en over een apparaat dat o.m. kan zorgen voor het opstellen, stencillen en verspreiden van oproepen, kennisgevingen e.d. Gelijk bij wilde stakingen zo vaak het geval is geweest, berustte ook in deze havenstaking de leiding schijnbaar bij een min of meer "algemeen" comité, terwijl in werkelijkheid een handjevol communistische voormannen - met een scherpe kijk op de mogelijkheden die de situatie hun bood - uitmaakten wat er moest gebeuren.

Stakingen in metaalbedrijven

Het aandeel van communisten in het uitbreken van stakingen bij meerdere grote metaalbedrijven, in de maand augustus, is niet overal duidelijk aanwijsbaar.

In het algemeen kan worden gezegd, dat "De Metaal" (van de voormalige EVC-1958) er als de kippen bij was om een bij werknemers bestaande ontevreden stemming zoveel mogelijk aan te wakkeren. Dit geschiedde door verspreiding van pamfletten bij Werkspoor Utrecht op 16 augustus (een dag na de staking van 24 uur); bij Wilton Fijenoord en de RDM op 17 augustus en bij de Scheepswerf Verolme op 24 en 27 augustus.

In de organisatie van de staking bij de Ned. Dok- en Scheepsbouw Maatschappij te Amsterdam op 24, 25 en 26 dezer hebben verschillende leden van "De Metaal-1958" - welke organisatie bij dit bedrijf nog een vrij grote aanhang heeft - een werkzaam aandeel gehad. Zij verspreidden des morgens 24 augustus een pamflet, waarin "eenheid van optreden" werd bepleit met het oog op de besprekingen welke die dag in de Ondernemingsraad zouden worden gehouden. Enige tientallen werknemers (hoofdzakelijk communisten) verlieten conform afspraak op 24 augustus omstreeks 2 uur n.m. hun werk en liepen via de diverse

werven en fabriekshallen in de richting van het gebouw waar de Ondernemingsraad zou vergaderen. Omstreeks 400 personen sloten zich bij hen aan. Een der werknemers, een bestuurder van de CPN, zette uiteen dat door een demonstratie kracht moest worden bijgezet aan de eis tot verhoging der loontoeslagen. Een 7-tal aanwezigen verzocht hij zitting te nemen in een actiecomité. Twee leden van de Ondernemingsraad ("vrije-lijst"-vertegenwoordigers) kwamen inmiddels mededelen dat de directie de vergadering van de raad had geschorst. De arbeiders bleven toen tot het einde van de ploegdienst zitten. De volgende ochtend riep het actiecomité de arbeiders per pamflet op zich op twee plaatsen binnen het NDSM-terrein te verzamelen teneinde er zich over te beraden wat hun te doen stond. Ongeveer 1200 van de 4000 werknemers zijn die dag niet aan het werk gegaan.

Des avonds werd in "Marcanti" een stakersvergadering belegd, die door circa 1000 personen werd bezocht. Een achttal aanwezigen voerde hier het woord, onder wie enkele bekende, bij de NDSM werkzame leden van de Metaal-1958, bij wie ook de leiding van de vergadering berustte. Besloten werd de volgende dag wel op de werf te verschijnen doch niet aan het werk te gaan alvorens een onderhoud met de directie te hebben gehad. Ook op 26 augustus bleek de directie daartoe echter niet bereid. De stakers kwamen daarop te 14 uur weer bijeen. Zij besloten de staking te 5 uur n.m. te beëindigen en de eisen schriftelijk ter kennis van de directie te brengen.

H O O F D S T U K V

OVERIGE GROEPERINGEN

De SWP in de vacantiетijd

In mogelijk nog sterkere mate dan de CPN heeft de Socialistische Werkers Partij tijdens de zomermaanden te lijden gehad onder afwezigheid van de weinigen, die bereid zijn zich voor de opbouw van de SWP in te zetten.

De nummers 2 en 3, derde jaargang van De Brug kwamen in verband met de vakantie - en mogelijk mede uit financiële overwegingen - gecombineerd uit. Dit was ook het geval met de nummers 4 en 5.

In de nummers 4/5 en 6 werden enkele reacties opgenomen op het artikel "Praten.....of schieten", waarin Gerben Wagenaar in De Brug no. 1 van 11 juni j.l. in bedekte woorden zijn afkeuring te kennen gaf van Chroestsjow's optreden bij het begin van de topconferentie. (MO 6-'60 blz.18.)Hierbij kwamen zowel vóór- als tegenstanders van Wagenaar's standpunt aan het woord. Eén der opponenten achtte het een gelukkig verschijnsel dat een dergelijk artikel in De Brug kon worden opgenomen, omdat het socialisme door een openlijke discussie over belangrijke vraagstukken beter gediend wordt dan met zwijgen of alles maar goed praten, zoals De Waarheid doet.

De reactie van de zijde van de CPN op Wagenaar's artikel kwam opvallend laat, n.l. eerst in De Waarheid van 22 juli. Wagenaar, zo schreef het blad o.m., kiest in het anti-communistische schendblaadje De Brug, evenals Tito openlijk de kant van de oorlogstokers. Eerst binnen de CPN en daarna daar buiten hanteert hij de dolk in de rug. Beiden uiten dezelfde klacht als de PSP. Men is broederlijk verenigd.

Met hun uittreden uit de CPN verviel voor de dissidente communisten de mogelijkheid om een vakantie in de landen achter het IJzeren Gordijn. Voor de leidende figuren uit de SWP biedt deze zomer Joegoslavië gelegenheid voor prettige en - waarschijnlijk - goedkope ontspanning. Zo vertrokken Gerben Wagenaar en Henk Gortzak, elk met hun echtgenote - naar het voorkomt op uitnodiging van Joegoslavische zijde - respectievelijk op 2 en 10 juli voor een vacantieverblijf aldaar. Zij keerden op 26 juli d.a.v. gezamenlijk terug. Naar verluidt zouden ook andere SWP-ers deze zomer hun vakantie in Zuidslavië heb-

ben doorgebracht of het voornemen hebben zulks alsnog te doen.

Pacifistisch Socialistische Partij (PSP)

Protest-actie tegen de Nieuw-Guinea politiek

De PSP hield op zondag 10 juli j.l. een demonstratie tegen de politiek van de Nederlandse regering inzake Nieuw-Guinea, meer in het bijzonder tegen het zenden van marine-eenheden en troepen daarheen.

Een commissie tot voorbereiding van passief verzet had, zulks in overleg met het hoofdbestuur van de PSP, de nodige voorbereidselen getroffen voor deze openbare protestactie.

Aanvankelijk was blijkbaar gedacht aan een "zit-actie" te Rotterdam op de kade waaraan het vliegkampschip Karel Doorman gemeerd lag, doch tenslotte viel de keus op het Haagse Plein, vóór het Ministerie van Defensie.

Als resultaat van het werk der hiervoren vermelde commissie kwamen ongeveer 150 leden van de PSP bijeen op het Plein in Den Haag, die daar van ongeveer twee uur tot half vijf des middags in de stromende regen op straat zijn blijven zitten. Enkele PSP-ers reikten inmiddels aan voorbijgangers pamfletten uit.

In het partijorgaan Bevrijding van 12 augustus j.l. uitte PSP-voorzitter P.A. Burggraaf zijn tevredenheid over het welslagen van deze actie. Zij was een experiment dat volgens hem in de toekomst door meerdere soortgelijke acties zal worden gevolgd. Deze moeten dan echter een massaal karakter dragen.

Door de deelnemers aan de protestactie werd later nog een adres aangeboden aan de Minister-President en aan de Minister van Defensie, waarin zij uiting geven aan hun ernstige verontrusting over de regeringspolitiek ten aanzien van Nieuw-Guinea. Zij zeggen te vrezen dat de militaire maatregelen in een deel van de wereld, waar reeds ernstige spanningen heersen, het oorlogsgevaar zullen vergroten.

OVERZICHT VAN VOORAAANSTAANDE NEDERLANDSE EN BUITENLANDSE

EXTREMISTEN DIE UIT OF NAAR NEDERLAND REISDEN

Tot 15 augustus 1960

I = Inreis

U = Uitreis

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb.datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
11- 4-'60	HOEKSEMA, A.	16-12-'34	Resp. lid d.b. ANJV en best. lid Perikles. O. Dld. Opha- len prop. materiaal voor Pe- rikles tentoonst.
16- 4-'60	LEEuw, A.O. de	9- 6-'35	
14- 4-'60	MOOCK, H. van	16- 2-'17	Dortmund. Vertegenwoordigt Buchenwaldcom. op bijeenk. herdenking concentratie- kampen.
16- 4-'60			
14- 4-'60	BAKKER, M. en echtgenote	20- 6-'23	Lid secretariaat CPN. Va- cantie Tsjechoslowakije.
30- 4-'60			
16- 4-'60	HARTOG, W. HAKS, M.J.	25- 5-'11	Resp. lid d.b. en p.b. der CPN. Aanw. op 13e congres Belg. CP te Luik.
18- 4-'60		18- 5-'27	
18- 4-'60	ENDICOTT, J. Canadees	24-12-'98	Lid pres. WVR. Op doorreis van Londen naar Wenen.
19- 4-'60			
22- 4-'60	BANCHIERI, D. Italiaan	11-11-'20	Employé WVV, Secr. VVI-Handel te Praag. Naar Nederland voor besprekingen Oude EVC en Centrum.
23- 4-'60			
24- 4-'60	PIETERS, J.S.	29- 6-'00	Secr. penningm. SWP. Aken. Doel niet bekend.
24- 4-'60			
26- 4-'60	SPOOR, C.	5- 1-'02	Lid Land. Raad Ver. Verzet. Moskou, Bureau-zitting FIR.
3- 5-'60			
26- 4-'60	HARTOG, W. BOSHART, M. KLOKEMEYER, W. BÖVER, G.H.	25- 5-'11	CPN en Centrum delegatie naar Moskou voor 1 mei- viering.
12- 5-'60		28- 2-'05	
		8- 1-'16	
		26- 3-'27	
29- 4-'60	GUNTENAAR, B.	12- 1-'22	Lid com. culturele betrek. Ned.-Tsjechosl. Praag.
10- 5-'60			
29- 4-'60	BAKKER, P. KOOPMAN, H.W. VEEN, O. van	31-10-'15	Centrum delegatie naar Praag voor 1 mei-viering.
12- 5-'60		21- 2-'30	
		19- 2-'08	

VERTROUWELIJK

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb.datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
29- 4-'60	STOUTEN, Th.	10- 7-'18	Centrum delegatie naar O.
12- 5-'60	EBERHARD, F.	27-11-'20	Berlijn voor 1 mei-viering.
+ 7- 5-'60	WELZEN, H. van	12- 3-'93	Resp. lid land. Rd. Ver. Ver-
+ 8- 5-'60	GERRITSEN, B	12- 4-'16	zet, secr. initiatiefcom.
	GROENENDIJK, S.	25- 1-'05	vrienden v. Neuengamme en
	SIMONS, J.	2-10-'23	driemansterke CPN delegatie.
	VOOKEN, P.H.	29- 4-'05	Herdenking Neuengamme en con-
			gres "Vrienden van Neuengam-
			me" te Hamburg.
11- 5-'60	STUIVENBERG, T.	30- 8-'16	CPN-delegatie naar congres
21- 5-'60	DAMMER, S.	19- 4-'07	van Demokratische Bauernpar-
	BOER, J. de	9-12-'18	tei Deutschlands (mantelorg.
			SED).
23- 5-'60	KLEYN, J.	17- 2-'26	Lid distr.best. CPN A'dam.
23- 6-'60	KLEYN-BRANDENBURG, N.	5-12-'25	Vacantie SU.
2- 6-'60	HONSELAAR-NORDHOLT, M.E.I.	9- 6-'30	Lid d.b. ANJV. O. Duitsland,
11- 6-'60			met 36 leden zangkoor Jeugd
			Vooraan.
+ 4- 6-'60	BLOM, G.	17- 4-'09	Secr. Land. Rd. Ver. Verzet.
+ 7- 6-'60			Herdenking bevrijding Bergen-
			Belsen.
12- 6-'60	MAAS, G.	17- 8-'13	Resp. lid p.b. CPN en orga-
	WALRAVEN, R.J.	13- 8-'30	nisator Whd.-Zomerfeest.
			Aalst, feest van Drapeau
			Rouge.
13- 6-'60	TEEUWEN, H.	2-10-'04	Lid p.b. CPN; Voor herstel
21- 7-'60	en echtgenote		gezondheid naar SU
17- 6-'60	BAKKER, P.	13-10-'25	Lid d.b. CPN. Vertegenwoor-
30- 6-'60			digt CPN op 3e Congres Koe-
			meense arb. partij te Boe-
			karest.
17- 6-'60	GEERLIGS, J.	30- 1-'13	Direct. Whd. O. Berlijn 3e
			Pressefest Neues Deutsch-
			land.
22- 6-'60	SLAGTER, J.	18- 5-'07	Lid Land. Rd. Ver. Verzet.
30- 6-'60			Warschau. Congres Internat.
			Auschwitzcom.
25- 6-'60	ZEGELING, H.	13- 6-'35	Stiefzoon P. de Groot. Stu-
(I)			dent te Moskou met vacantie
			in Nederland.
27- 6-'60	VOS-KRUL, H. de	31-12-'19	Voorz. Ned. Vrouwenbeweging.
24- 7-'60	en echtgenoot		Vacantie SU.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb.datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
28- 6-'60 1- 7-'60	SCHMIDT, B.	10- 8-'30	Vice Voorz. ANJV, Londen.
28- 6-'60 (U)	MINNAERT-COELINGH, M.B.	17- 2-'06	Lid Alg. Best. NVR. Praag - Spartaciade? Wsch. Stockholm Bureauzitting WVR 9-11 juli.
29- 6-'60 (I)	BORST, C.	1- 2-'91	Lid Tweede Kamer CPN. Uit O. Duitsland terug.
2- 7-'60 (U)	SCHOONENBERG, A.D. en echtgenote	24- 8-'10	Waarheidjournalist. Vacantie Roemenië.
2- 7-'60 26- 7-'60	WAGENAAR, G. en echtgenote	27- 9-'12	Voorz. SWP. Vacantie Joego- slavië.
3- 7-'60	HULST, W.	9-12-'16	Alg. secr. Ned.-USSR. Brus- sel, begrafenis Jacquemotte (lid p.b. CPB).
4- 7-'60 6- 7-'60	BLOM, G.	17- 4-'09	Secr. Land. Rd. Ver. Verzet. Frankfurt, bijeenk. Ver. Verfolgten des Naziregimes. (FIR).
4- 7-'60 24- 7-'60	ZEILEMAKER, F.C. en echtgenote	20- 5-'15	Lid distr. best. CPN N.H.N. Naar SU voor herstel gezond- heid.
4- 7-'60 30- 7-'60	IJMKERS, C.A. en echtgenote	3- 9-'24	Lid distr. best. CPN-Den Haag. Tsjechoslowakije, va- cantie.
4- 7-'60 (I)	DILLEN, C.F.W. van en echtgenote	5- 6-'17	Lid Centrumstaf. Vacantie Polen.
4- 7-'60 (U)	KREMERS, U.	29-12-'18	Lid distr. best. CPN Zee- land. Vacantie O. Duitsland.
± 9- 7-'60	GROENENDIJK, S.	25- 1-'05	Lid d.b. CPN. Engeland, be- grafenis voorz. Britse CP H. Pollitt.
9- 7-'60 24- 7-'60	KONING, H.J.	11- 2-'19	Hoofdboekhouder De Whd. Vacantie Tsjechoslowakije.
10- 7-'60 26- 7-'60	GORTZAK, H. en echtgenote	25- 4-'08	Lid p.b. SWP. Vacantie Joegoslavië.
14- 7-'60 (I)	WIERINGEN, J. van	23- 5-'21	Waarheidscorresp. te Moskou; keerde naar Nederland terug.
16- 7-'60 29- 7-'60	KONING, L.A.	15- 4-'04	Lid d.b. Ned.-USSR. Reis- leider 35 leden NU naar SU.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb.datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
16- 7-'60 29- 7-'60	HULST, W.	9-12-'16	Alg. secr. Ned.-USSR-Polen, O. Duitsland, Tsjechoslo- wakije.
18- 7-'60 (I)	STEK, K. BOO, B.J. de	10-11-'26 20-12-'34	Keerden in Ned. terug na jaar CPSU scholing te Mos- kou.
25- 7-'60 8- 8-'60	MENDELS, S. en echtgenote	20- 9-'21	Plv. direct. Pegasus. Vacan- tie Tsjechoslowakije.
26- 7-'60 (U)	GEERLIGS, J. en echtgenote	30- 1-'13	Directeur De Waarheid. Va- cantie Bulgarije.
1- 8-'60 (U)	BARUCH, S. en echtgenote	17- 2-'05	Lid p.b. CPN. Vacantie SU.
1- 8-'60 (U)	SEEGERS, L. en echtgenote	19- 5-'91	Lid gemeenteraad A'dam. Va- cantie SU.
3- 8-'60 (U)	SMITS, M. en echtgenote	11- 6-'22	Lid distr. best. CPN Kenne- merland. Vacantie Honga- rije.
11- 8-'60 (I)	HULST, C.	29- 2-'32	Keerde in Ned. terug na een jaar CPSU-scholing te Moskou.

VERTROUWELIJK

Stakingsoverzicht juli/augustus 1960

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging vakbonden	Resultaat	No.
Havenarbeiders werkzaam in de Houthaven te Amsterdam.	Loongeschil	Geen	Eisen zullen besproken worden.	1.
Scheepsonderhoudbedrijf J. C. van Alphen te Amsterdam (terrein ADM).	Eis tot loonsverhoging	NVV bemiddelde	Werk werd hervat onder verbeterde voorw.	1.
Scheepsonderhoudbedrijf N.V. Jongsma & Zn. te A'dam (terrein ADM).	Solidariteitsstaking (J.C. v. Alphen)	-	Stakers hervatten op 11 aug. het werk.	2.
Hollandse Constructie Werkpl. (HCW) te Leiden.	Eis tot loonsverh.	Geen	Geen	3.
Kon. Nederl. Hoogovens en Staalfabr. (KNHS) te IJmuiden.	Eis tot dubbel uurloon bij werkz. op roosterdovrije dag.	Geen	Arb. hervatten het werk op oude voorw.	4.

V o l g n o	Begin in vo- rige maand	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen ge- ven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.																																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
1.	juli <u>1960</u>																																	+ <u>235</u> + 235
1.	aug. <u>1960</u>								+ 40 ===== + 40																									
2.									80 == 24 uur 80																									
3.									+ 400 == 24 uur + 400																									
4.									== 1½ uur 75																									

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging vakbonden	Resultaat	No.
N.V. Werkspoor te Utrecht	Gedeeltelijke invoering werkclass.	CNV, NVV, KAB	Geen, fouten i.h. loonsyst. zouden mogelijk hersteld worden.	5.
Scheepswerf N.V. Verolme te Rozenburg.	Loongeschil (tariefreg.)	Metaal-1958 stookte	Werk normaal hervat na overleg met tariefcomm.	6.
Idem.	Idem	Idem	Na belofte Directie, dat de tarieven verbeterd zouden worden hervatten de stakers het werk.	7.
Dupont de Nemours te Dubbeldam (Kunstvezel-industrie).	Eis tot tariefverh. en verbetering Soc. voorz.	NVV	Stakers hervatten werk op oude voorw.	8.
NDSM te Amsterdam.	Eis tot loonsverhoging	Wilde staking	Stakers hervatten het werk.	9.
Metaalbuizenfabriek Excelsior te Schiedam.	Loongeschil	Metaal-1958 OVB en MBGK verspr. pamfletten	Directie zal later uitsluitsel geven.	10.
Ned. Electr. Lasindustrie te Leiden.	Loongeschil	-	Wijziging tariefberekening.	11.
ADM te Amsterdam.	Eis tot loonsverh.	-	-	12.

V o l g n o	Begin in vo- rige maand	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen ge- ven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.																																							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									
5.																																									
6.																																									
7.																																									
8.																																									
9.																																									
10.																																									
11.																																									
12.																																									

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging vakbonden	Resultaat	No.
N.V. Brandk. en slotenfabr. Lips te Dordrecht.	Ontevredenheid maandel. loontarieven.	Geen	Geen	13.
Swarttouw Constr. werkpl. en Mach. fabriek te Schiedam.	Ondersteuningsactie in loon- geschil van een groep arbeiders.	Enkele leden Metaal-1958 leidden actie.	Directie zal mogelijkheden bezien.	14.
N.V. Brandk. en slotenfabr. Lips te Dordrecht.	Ontevredenheid maandel. loontarieven.	Geen; (geen agitatiepo- gingen onder- nomen)	Geen resul- taten.	15.
Hollandse Con- structie Werk- pl. (HCW) te Leiden.	Gedeelte perso- neel niet ac- coord met toe- zegging direc- tie inzake loon- regeling.	-	Geen resul- taten	16.

V o l g n o	Begin in vo- rige maand	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen ge- ven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.																																			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					
13.																																					
14.																																					
15.																																					
16.																																					

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
* 15-17 sept.	Bijeenk. Voorbereid.comité Wereld- jeugdforum.	Moskou	Russ. jeugd org.
25 sept.	Waarheidfestival.	Amsterdam	De Waarheid
8-18 okt.	6e Congr. Internat. Unie van Stu- denten.	Bagdad	IUS
10-14 okt.	7e Congres Internat. Ver. Democr. Juristen.	Sofia	IVDJ
* 18-22 okt.	2e Bijeenk. Internat. Org. van Journalisten.	Baden (Oostenr.)	IOJ
22 en 23 okt.	Congres Ver. "Ned.-USSR".	Amsterdam	Ver. "Ned.- USSR"
november	Bijeenk. Administr. Comité VVI- Overheid.	?	WVV
* november	Conferentie van het Centrum.	Amsterdam	Centrum (LWJ- 1958)
Kerstmis	8e congres ANJV.	Amsterdam	ANJV
* Begin 1961	Eur. conf. 40-urige werkweek	?	WVV
Begin 1961	Bijeenkomst Algemene Raad FIR.	?	?
17-19 maart 1961	3e Medische Conf. FIR.	Luik	FIR
juli of aug. 1961	6e Internat. conf. partijhistorici.	?	Partijinstitu- ten voor geschied.
1-5 sept. 1961	2e Conf. geschied. van het verzet.	Warschau	FIR
1961	Wereldjeugdforum.	Moskou	Russ. Jeugd org.
1962	8e Wereldjeugdfestival.	?	WFDJ/IUS

* nieuw c.q. aangevuld.